

Da jubilæumsudvalgets rapport den 22. oktober 1970 blev forelagt plenarforsamlingen, tog Canada initiativet til en ny drøftelse i jubilæumsudvalget, hvor det lykkedes at skabe consensus om en tekst, der anerkender folkenes ret til anvendelse af „alle passende midler“ i deres frihedskamp, og som beskriver apartheid som „en forbrydelse mod menneskehedens samvittighed og værdighed“. Denne concensustekst blev samme dag forelagt plenarforsamlingen.

En anmodning fra Portugal om delafstemning i plenarforsamlingen om den første formulering blev på foranledning af Nigeria sat til afstemning og forkastet med 13 stemmer for (Australien, Belgien, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg, New Zealand, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sydafrika, USA samt Brasilien) og 58 imod, medens 14 lande afstod (herunder de nordiske).

Sydafrika krævede herefter afstemning om deklARATIONEN som helhed, hvilket ville udelukke dens vedtagelse på jubilæumsdagen, da plenarforsamlingen ikke kan stemme 2 gange om samme resolutionsforslag. Efter indtrængende appeller om ikke at insistere på afstemning og henvisning til, at Sydafrikas synspunkter ville fremgå af de officielle referater, frafaldt Sydafrika sit krav, og deklARATIONEN kunne herefter vedtages med akklamation på jubilæumsdagen den 24. oktober 1970 (Res. 2627 (XXV)).

Situationen i Mellemøsten.

(Dagsordenens punkt 22).

I. Indledning.

Situationen i Mellemøsten er i de senere år hovedsagelig blevet drøftet i De forenede Nationers generalforsamling i forbindelse med behandlingen af dagsordenspunkterne om henholdsvis FN's hjælpeorganisation for Palæstina-flygtningene i Det mellemste Østen og vedrørende krænkelse af menneskerettighederne (i de af Israel i 1967 besatte områder).

I 1968 blev spørgsmålet om situationen i Mellemøsten optaget som et selvstændigt dagsordenspunkt på den supplerende dagsorden, men det kom ikke til drøftelse og blev i stedet overført til 24. generalforsam-

ling. Samme procedure blev fulgt i 1969, hvor dagsordenspunktet uden debat blev overført til 25. generalforsamling.

Under 25. generalforsamling blev situationen i Mellemøsten i sin helhed imidlertid genstand for en almindelig generaldebat i plenarforsamlingen efter anmodning fra Den forenede arabiske Republik. Den 14. oktober 1970 fremsatte den ægyptiske ambassadør overfor generalforsamlingens præsident en formel anmodning om, at situationen i Mellemøsten blev optaget til behandling i plenarforsamlingen som den første sag efter jubilæumssamlingens afslutning. Denne formelle anmodning blev fulgt op af den ægyptiske udenrigsminister Riad, som i sit indlæg i jubilæumsdebatten den 16. oktober 1970 fremhævede, at tiden nu var inde for De forenede Nationers samlede medlemsskab til at påtage sig et kollektivt ansvar for den fortsatte krisetilstand i Mellemøsten, hvor FN-pagtens bestemmelser vedblivende blev trådt under føde.

Når der bortses fra den arabiske og østlige gruppe gjorde der sig hos store dele af det øvrige medlemskab betydelig skepsis gældende med hensyn til værdien af en generaldebat på et tidspunkt, hvor den på amerikansk initiativ etablerede våbenhvile fortsat var i kraft, og hvor der i hvert fald stadig var kontakt mellem de 4 stormagter, selv om Israel midlertidigt havde trukket sig tilbage fra forhandlingerne under ambassadør Jarrings ledelse under henvisning til de ægyptiske våbenhvilekrænkelse. De kraftigste indsigelser blev ifølge sagens natur gjort gældende af Israel, men også en række vestlige lande gav udtryk for deres tvivl. I bedste fald måtte en debat betragtes som overflødig. I værste fald kunne man befrygte, at plenarforsamlingsdebatten kunne føre til en udhuling af sikkerhedsrådets resolution 242 af 22. november 1967 og en underminering af grundlaget for det diplomatiske maskineri, som i ambassadør Jarrings skikkelse var oprettet i henhold til resolutionen. Den balance, der med så store vanskeligheder var blevet tilvejebragt i 1967, var så spinkel, at man burde vogte sig for at ændre den. Hertil kom endelig det mere formelle synspunkt, at spørgsmålet om selve Mellemøst-konflikten figurerede på sikkerhedsrådets dagsorden, hvorfor generalforsamlingen i henhold til pagtens art. 12 ville være